

Eitt ljós á götu míni

Esmar A. Jacobsen

»Tú mást ikki dríva hor.« – 2. Mós. 20,14

Ein av skapanarskipanum Guds er hvíluðagurin, onnur er hjúnalagið. Til tess at verja um hesa skipan hevur Gud givið okkum hetta boðið. At dríva hor er at gera brot á hjúnalagsskipanina. Beinleiðis sigur orðið okkum, at Gud tolar ikki ótrúskap millum hjún.

Men boðið sgur okkum annað og meira; nevnliga tað, at tann skipan, sum eigur ikki at verða brotin, er av Gudi ætlað at hoyra hjúnalagnum til. Tí er ein og hvør flyting av hesum markaskjali brot á Guds skipan og Guds boði. Tað er tí at dríva hor, tá ið tað, sum hoyrir hjúnalagnum til, verður framtuttan fyrri hjúnalagið. Og tað verður ikki minni hor fyrri tað, at meirilutin av fólki skuldi meint ella gjørt óðrvísi.

Samanbera vit hetta við boðini, sum standa bæði frammanfyri og aftanfyri, so mega vit ásanna, at dráp heldur ikki uppat at vera dráp, tó at øll drepa, og stuldur halda ikki uppat at vera stuldur, tó at øll stjála.

Greiðastu týðingina av hesum boði hevur Jesus givið okkum, tá ið hann sigur: »Tí hava hoyrt, at tað hevur verið sagt: »Tú mást ikki dríva hor.« Men eg sigi tykkum, at hvør tann, ið lítur at kvinnu við girndarhuga, hevur longu drívið hor við henni í hjarta sínum.« Matt. 5,27–28.

Skriftin sigur okkum, at horkallar skulu ikki arva Guds ríki. Men soverðnar syndarar kom Jesus í heim in at bjarga. »Um vit játta syndum okkara, tá er hann trúfastur og rættvísur, so at hann fryggir okkum syndinar og reinsar okkum frá allari órættvísi.« 1. Jóh. 1,9. At játta syndina, er bæði tað, at geva Gudi rætt, tá ið hann peikar á syndina hjá okkum, og – at flýggja frá henni.

Føðingar

4. juli fingur Arnóra Magnussen og Valdemar Hammer, Tórshavn, eina dóttur. Hon var 52 cm long og vigaði 3410 gr.

7. juli fingur Berghild og Jákup Martin Gullaksen, Klaksvík, eina dóttur. Hon var 51 cm long og vigaði 3430 gr.

7. juli fingur Heidi og Hans Erik Jacobsen, Sørvági, eina dóttur. Hon var 52 cm long og vigaði 3420 gr.

8. juli fingur Anja og Eyðun Eliassen, Trøllanesi, ein son. Hann var 56 cm langur og vigaði 4300 gr.

9. juli fingur Ann Mari og Leivur Hentze, Kambsdali, ein son. Hann var 52 cm langur og vigaði 3800 gr.

9. juli fingur Annfríð og Magnus Neslið, Toftum, ein son. Hann var 56 cm langur og vigaði 4000 gr.

11. juli fingur Joan Johannesen og John Poulsen, Runavík, ein son. Hann var 54 cm langur og vigaði 3900 gr.

11. juli fingur Hannepaula og Hans Petur Jacobsen, Syðrugøtu, ein son. Hann var 52 cm langur og vigaði 3400 gr.

11. juli fingur Emy R. F. Christensen og Bjarne Christiansen, Tórshavn, eina dóttur. Hon var 50 cm long og vigaði 3400 gr.

12. juli fingur Poula og Carsten Nielsen, Kambsdali, eina dóttur. Hon var 55 cm long og vigaði 3950 gr.

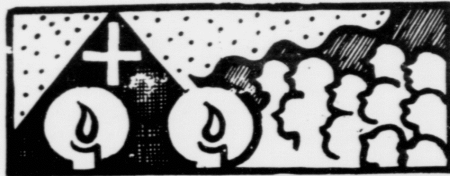
12. juli fingur Tordis Poulsen og Hogni Jacobsen, Frederiksberg, ein son. Hann var 53 cm langur og vigaði 3800 gr.

12. juli fingur Beata Johannesen og Eyðstein Sømark, Hirtshals, ein son. Hann var 54 cm langur og vigaði 4050 gr.

13. juli fingur Hansina Jacobsen og Oddbjørn Joensen, Tórshavn, ein son.

13. juli fingur Vinnie og Ejler Johannesen, Hvítanesi, ein son. Hann var 56 cm langur og vigaði 4100 gr.

14. juli fingur Morid Jacobsen og Magni Mikkelsen, Sældarfirði, ein son. Hann var 54 cm langur og vigaði 3990 gr.

Gudstænastur 7. sunnudag e. trinitatis

Havnar kirkja: Petur Martin Rasmussen

Nólsoy: Bjarni Bæk

Vesturkirkjan: Kjartan Mørkøre, altargangur. Talvan gongur í Vesturkirkjuni fyrri Ytri Missión. Undir gudstænastuni verða hjúnini Tove og Herluf Heinesen send út sum trúboðarar í Nigeria, har tey skulu vera í 4 ár, fyrst tvey og síðan aftur tvey ár.

Kirkjubø: Hogni Poulsen

Mykines: Uni Næs, kl. 12.00

Gøtu: P. O. K. Olofson, altargangur, kl. 11.00, (skriftarmál kl. 10.45).

Kollafjørður: Marjun Bæk, altargangur, kl. 11.00

Gjógv: Emil Olsen, altargangur, kl. 12.00. Talvan gongur fyrri Sjómansmissionina.

Sjóvar: Jógvan Fríðriksson, altargangur, kl. 11.00

Klaksvík: Niels Pauli Danielsen, kl. 11.00

Kunoy: Henning Bøgesvang, altargangur, kl. 12.00

Glyvur: Jákup Kass, kl. 11.00

Viðareid: Erlend Beder, kl. 11.00

Vági: S. Nordentoft, kl. 11.00

Sandvík: P. Paulsen, kl. 12.00

Fólkagheitin

Lýsingarorðið „høfligur“ kemur av tí týska „Hof“ = garður, kongsins garður, kongsins menn (hovið). Tann sama týðningin hevur tað franska „court“. Av fronskum „courtoisi“ hava vit fingið „kurteisi“, og vit siga, at onkur er kurtsligur, tá ið hann dugir at føra seg. Ella betri: tá ið hann ber seg at sum fólk. Á okkara máli eitur tað nevnliga „at vera fólkaligur“.

Í málpolitikkinum uppliva vit ofta eina syndarliga óhøfligheit. Eg hugsi her um álopið á fakmálini. Øll fak hava sítt mál, og óðrvísi fær tað ikki verið, tí fakmálið er ein óloysligur partur av fakinum. Vit kunnu illa hugsa okkum apotekaran, advokatin, seymikommuna, matematiklæraran, elektrikaran, tannlækan, bóndan, fiskimanjin, prestin ella motorpassaran uttan hansara ella hennara fakmál.

Øll tey fakini, sum eru komin uttanfrá, hava síni orð við sær. Øll orðini viðvíkjandi bátasmíði eru føroysk arvaorð, men t.d. snikkarin fær næstan ikki vent sær uttan at brúka orð av dansku og týskum uppruna. Og taka vit okkara høvuðsfak, fiskiskapin, so eru so gott sum øll slupp- og trølarorðini innflutt. Sjálvt tann morðgrífasti málreinsarin torir ikki at herja á nesan og fokku og banjara og pavn.

Men annars fáa fakini ikki frið. Til dømis verður roynt at útrudda tey flestu fakorðini í skúlayrkinum. Ein lærari hevði fyrr – umframt tey fakorðini, sum hoyra til tær einstøku lærugreinar – nøkur fakorð, sum hoyrdu til sjálvt lærarayrkið: protokoll, eksamia, peikipinnur, karakterur, diktat, referat, klassi, frítkort, skúlastova, griffil, tala, og av eldri orðum, sum kunnu vekja blandað fólislir, kunnu nevast skammikrókur, sibbi, skekil og tampur, ella tampil, sum tey siga har vesturi.

Hesi orðini vóru týðilig og greið. Allir lærarar og øll skúlabørn vistu 100%, hvat lá í teimum. Tað var umráðandi ikki at koma for seint í skúla, tí tað kom í protokollina. Tað ráddi um at fáa góðan karakter, og ein góð eksamia var góð at fara út í lívið við. Eingin vildi gerast jólaskekil, og tað eldra ættarliðið eigur at minnast, at tað meir enn kom so fyrri, at tampurin bleiv havdur á lofti.

Men nú situr tann sorgarbundni lærarin og skimast eftir einari meining millum øll tey nýggju orðini frá orðafabrikkini. Nú eitur tað ikki karakterur long-

Læknavaktirnar

Tórshavn: Jenis av Rana, tlf. 19520, leygardagin. Kristianna Nordendal, tlf. 12979, sunnudagin.

Eysturoy: Karsten Vagn Hansen, tlf. 41086, leygardagin. Knud Jacobsen, tlf. 23006.

Norðuroyggiar: Jaspur Petersen, tlf. 56400.

Vágar: Tlf. 32413.

Suðuroy (norður): Tlf. 71560.

Suðuroy (suður): Tlf. 73030.

Tannlæknavakt Tórshavn

Bráðfingishjálpið fæst leygardag, sunnudag og haldidagar kl. 13.00 – 14.00. Tlf. 14544.

Meinigheitshúsið, Tórshavn

Sunnukvøldið kl. 18.00: Mogens Mogensen, aðal-skrivari í Sudannmissionini innleiðir og Meinigheitshúsið syngur í samband við at Tove og Herluf Heinesen og dótturin Lillie fara til Nigeria. Innsavna til húsið. Borðhald aftan á í salinum niðri undir.

Barna- og Ungdómstlf.

hjá Barnabata/Reyða Krossi er farin í summarfrí.

Prógv

Majken Gaard, Vági, hevur á Handelshøjskolen í Kolding tikið prógv sum korrespondentur í enskum og sponsum.

Birna Gaard, Vági, hevur á Kolding Købmandsskole tikið hægri handilsskúla-prógv.

ur, men met. Hetta sjáldsama orðið hevur sambært Chr. Matras og M.A. Jacobsen týðningin anseelse, og tað finst bara í føstum málskum sum vera lítil í metum. Á íslenskum hevur tað týðningarnar: vekt, virðing og rekord. Sagnorðið at meta hevur á nútíðarføroyskum sama innihald sum at vurdura. Men nú skal karakterur við vold og makt eita: met – og skúlarnir verða tvingaðir til at gera metlistar og próvtalslistar og frumrit til próvtøl, próvtøkuvrik, ársmet, vitnisburð, metorð, miðalmet, atgongumet, próvmæt, skrivligt met, munnligt met, botnmæt, toppmet, metmet og so víðari út í mjørkan og óvitið og kabarettina.

Tað sama álopið verður gjørt á næstan øll fak. Tó er ein týðandi munur: tey „finu“ sleppa at behalda síni latínsku orð: advokatur, apotekari, professari, rektari, magistrari, doktari, adjunktur, licentiat, lektor, docentur... Men tann vanligi borgarin, sum ikki kann ferðast á ráðstevnur fyrri landskassans rokning, hann má leggja rygg til alskyns eyknevni, sum orðafabrikkini finnur upp á: tøkningar (teknikari), atstøðingur (assistentur), skiftil (umstillingsborð), viðskiftafólk (kundi), sløkkiliðsmaður (brandmaður) osfr. Eftirsum at sveisa, nú skal eita at sjóða, má ein sveisari hereftir eita ein sjómaður. „Børsur“ skal nú eita keypskáli. So vita vit, at ein børsari er ein skálamaður.

Tær málbroyingarnar, sum málamatørar hava roynt at seta ígjøgnum hesi seinatu 30-40 árin, hava verið køvandi fyrri skaldskap og orðakynstur og málbrúk virðuvur. Eitt av úrslitunum er, at heilt fáir føroyingar hætta sær at skriva. Normalt skuldi verið at stuðlað fólki til.

Haraftrat er tann høvuðsleysi, óneyðugi og anti-vísindaligi ágangurin móti fólksins máli eisini ó-fólkaligur. Fólk fáa ikki frið í sínum arbeiði, og gomul fólk fara tigandi í grøvina, tí tey hava fingið at vita, at tey ikki duga føroyskt. Fólk, sum alt sítt lív hava virt og mýkt og ríkað føroyskt mál, og sum hava livað í føroyskum og á føroyskum, mugu í hesum árum líða tann tort at verða málsliga vrakað av sjálvútnevndum málútum; sum hvørki hava kunnskap ella eitt klovið máloyra.